

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou **JUDr. Dianou Vlčkovou** v právnej veci **žalobcu: Poradňa pre občianske a ľudské práva, IČO: 37 867 270**, so sídlom Krivá 23, 040 01 Košice, právne zastúpeného Mgr. Vandou Durbákovou, advokátkou, so sídlom Krivá 23, 040 01 Košice, proti **žalovaným: 1. Okresný úrad Prešov**, so sídlom Námestie mieru 3, 080 01 Prešov, **2. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR, IČO: 00 164 381**, so sídlom Stromová 1, 813 30 Bratislava, o návrhu na začatie konania vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania takto

rozhodol:

- I. Žalobu *zamieta*.
- II. Nárok na náhradu trov konania sporovým stranám *nepriznáva*.

Odôvodnenie:

1. Žalobca žalobou doručenou súdu dňa 19.1.2016 výrokmi I. a II. žiadal určiť, že žalovaný v 1. a 2. rade porušili zásadu rovnakého zaobchádzania prijatím rozhodnutí o určení spoločného školského obvodu č. OÚ-PO-OS1/2014/024175-9 zo dňa 4.12.2014 a č. 2015-4945/20922:3-100A zo dňa 30.4.2015, ktorým udržali existujúci protiprávny stav vzdelávania rómskych detí z obce Malý Slivník v ZŠ s MŠ v Terni vrátane neprijatia účinných opatrení na predchádzanie a odstránenie diskriminácie rómskych detí.
2. Výrokom III. žiadal uložiť žalovaným v 1. a 2. rade v lehote 6 mesiacov od právoplatnosti rozsudku vypracovať plán na odstránenie protiprávneho stavu obsahujúci analýzu kapacít základných škôl v okolitých mestách a v obciach zohľadňujúc etnické a sociálne zloženie žiakov a žiačok na týchto základných školách vrátane návrhu účinných opatrení na odstránenie diskriminácie rómskych detí z obce Malý Slivník. Súčasne mala byť žalovaným v 1. a 2. rade od prvého dňa nasledujúceho školského roka uložená povinnosť po vypracovaní plánu na odstránenie protiprávneho stavu plniť v ňom stanovené opatrenia.

Don: 13.3.2019 (60)

3. V žalobe tvrdil, že je aktívne legitimovaným subjektom na podanie žaloby, keďže rozhodnutia žalovaných prispeli k pretrvávaniu protiprávneho stavu neodstránením diskriminácie rómskych detí z obce Malý Slivník, čo predstavuje porušenie zásady rovnakého zaobchádzania, ktorým sú dotknuté práva väčšieho počtu osôb. Zároveň je ohrozený verejný záujem spočívajúci v tom, aby žalovaní konali v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania a v súlade so základnými ľudskými právami a slobodami, ktoré boli alebo by mohli byť porušením tejto zásady porušené alebo ohrozené. Verejný záujem je v samej podstate ohrozený už len tým, že popisovaným konaním žalovaných dochádza k porušovaniu práva neurčitého väčšieho počtu rómskych detí.
4. K porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania žalovanými v 1. a 2. rade uviedol, že v čase rozhodovania žalovaných bola časť rómskych detí z obce Malý Slivník vzdelávaná na popoludňajšej zmene v etnicky homogénnych rómskych triedach, pričom v aktuálnom školskom roku 2015/2016 je tak vzdelávaných 33 rómskych detí v 0. a 1. ročníku. Vyčlenenie rómskych detí do popoludňajšej zmeny predstavuje ich rasovú segregáciu, ktorá má nevyhnutne za následok poskytovanie výchovy a vzdelávania za objektívne nižších kvalitatívnych podmienok vplyvujúcich na nedostatočne všestranný rozvoj osobnosti žiaka či žiačky. Na negatívne dôsledky vzdelávania žiakov na poobedňajšej zmene upozornil vo svojej aktuálnej správe z monitorovacej návštevy na Slovensku aj komisár Rady Európy pre ľudské práva a kriticky konštatoval, že žiaci a žiačky vzdelávaní na popoludňajšej zmene nemôžu participovať na mimoškolských aktivitách, ktoré sú podstatné pre zlepšovanie vzdelávacích výsledkov dieťaťa. Nadmerne vysoké percento rómskych detí a žiačok zo sociálne znevýhodneného prostredia vzdelávaných na ZŠ v Terni v porovnaní s okolitými školami zároveň výrazne sťažuje ich inklúziu s deťmi z majority a v konečnom dôsledku spôsobuje, že ZŠ v Terni mala už v čase rozhodovania žalovaných a doposiaľ aj na doobedňajšej zmene zriadené etnicky a sociálne homogénne triedy, ktoré navštevujú žiaci a žiačky zo sociálne znevýhodneného prostredia, čo predstavuje tiež porušenie zásady rovnakého zaobchádzania.
5. Pre posúdenie toho, či dochádza k segregácii vo vzdelávaní, nie je podstatný diskriminačný úmysel, teda prijímanie opatrení, ktoré vo svojom dôsledku prispievajú k segregácii rómskych detí vo vzdelávaní, ale aj neprijímanie účinných opatrení na odstránenie segregácie jej porušením legislatívy na ochranu pred diskrimináciou. Na podporu svojich tvrdení poukázal na rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Lavida a ostatní proti Grécku z 30.5.2013 sťažnosť č. 7973/10 a rozhodnutie veľkého senátu ESLP vo veci Oršuš a ostatní proti Chorvátsku zo 16.3.2010 sťažnosť č. 15766/03.
6. Žalovaní ako štátne orgány členského štátu EÚ a Rady Európy sú teda viazaní pozitívnou povinnosťou prijímať opatrenia vedúce k predchádzaniu všetkým formám diskriminácie. Napriek vedomosti o protiprávnom stave však neprijali žiadne účinné opatrenia na odstránenie tohto stavu, naopak rozhodli o spoločnom školskom obvode, čím umožnili, aby sa rómske deti naďalej vzdelávali na ZŠ v Terni v etnicky homogénnych triedach, dokonca aj na popoludňajšej zmene. Žalovaný v 1. rade síce pred rozhodnutím oslovil okolité základné školy s cieľom zistiť ich kapacitné možnosti, avšak nepostupoval s dôkladnou starostlivosťou, pokiaľ sa uspokojil len s písomnými odpoveďami škôl ohľadne nedostatku ich kapacít. Nepovažuje za vylúčené, že okolité školy majú informáciu, že by sa jednalo o umiestnenie rómskych detí jednoducho iba deklarovali nedostatok kapacít, čo však nezodpovedalo realite. Žalovaní pri určení spoločného školského obvodu musia brať do úvahy nielen

priestorové kapacity základných škôl v okolitých obciach, ale aj súvislosti inklúzie a sociálnej kohézie. Možný nezaujem základných škôl a ich zriaďovateľov o vzdelávanie rómskych detí nemôže byť za žiadnych okolností dôvodom pre neurčenie spoločného školského obvodu obcou v prípade, ak má reálne voľné kapacity umožňujúce vzdelávanie uvedených detí na dopoludňajšej zmene etnicky a sociálne rôznorodom kolektíve.

7. Podaním doručeným súdu dňa 23.11.2016 požiadal žalobca o pripustenie zmeny žalobného návrhu vo výrokoch I. a II., v zmysle ktorých žiadal určiť, že žalovaní porušili zásadu rovnakého zaobchádzania aj prijatím ďalších rozhodnutí o určení školského obvodu, a to č. OÚ-PO-OSI-2016/006217-33 zo dňa 27.5.2016, ako aj rozhodnutím č. 2016-19487/32247:2-10A0 zo dňa 17.8.2016, ako aj v bode IV. žalobného návrhu, v zmysle ktorého žiadal uložiť žalovaným povinnosť do 2 rokov od právoplatnosti rozsudku splniť plán na odstránenie protiprávneho stavu vypracovaného v rámci tohto súdneho konania. Následne zmenu žaloby vo výroku IV. upresnil podaním doručeným súdu dňa 31.1.2017, ktorým žiadal uloženie povinnosti splniť plán na odstránenie protiprávneho stavu do 2 rokov od právoplatnosti rozsudku.
8. Súd prvej inštancie zmenu žalobného návrhu pripustil na pojednávaní konanom dňa 1.2.2017.
9. Žalovaní žiadali žalobu ako nedôvodnú zamietnuť. Uviedli, že v zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy SR štátne orgány môžu konať iba na základe Ústavy, v jej medziach, rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Pri vydaní napadnutých rozhodnutí postupovali podľa príslušných hmotnoprávných predpisov a v súlade s ustanoveniami správneho poriadku. Iba samotná skutočnosť, že na škole existujú triedy s prevahou rómskych žiakov neznamená, že ide o diskriminačné konanie. O diskrimináciu by mohlo ísť najmä vtedy, ak by sa preukázalo, že rómski žiaci sú vzdelávaní v takýchto triedach z dôvodu ich príslušnosti k rómskemu etniku. V danom prípade preukázať, že nedošlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania by mala škola, prípadne jej zriaďovateľ, pretože ak by sa zistilo, že došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania, príslušné opatrenia na odstránenie protiprávneho stavu by mala prijať škola, na ktorej k údajnej diskriminácii dochádza.
10. Pokiaľ ide o návrh žalobcu zabezpečiť vzdelávanie rómskych žiakov z obce Malý Slivník v sociálne a etnicky rôznorodom kolektíve uzavretím dohody o spoločnom školskom obvode s dvoma či viacerými školami, nie je v právomoci žalovaných, ale iba v právomoci jednotlivých obcí. Pokiaľ ide o možnosť žiakov z Malého Slivníka vzdelávať z dvoch či viacerých školách v okolí, uvedené nie je možné riešiť vytvorením viacerých spoločných školských obvodov, keďže zákon hovorí iba o jednom spoločnom školskom obvode. Podmieňovanie vytvorenia spoločných školských obvodov určitým povinným počtom žiakov z majority, v ktorej majú byť vzdelávaní rómski žiaci by okrem iného ohrozilo slobodnú voľbu školy zákonným zástupcom žiaka podľa § 144 ods. 5 školského zákona. Prispôsobovanie školských obvodov výlučne kvôli rómskym deťom z titulu ich etnickej príslušnosti by zakladalo tzv. pozitívnu diskrimináciu v zmysle čl. 1 Medzinárodného dohovoru o odstránení všetkých foriem rasovej diskriminácie. Poukázali na to, že okolité obce nemali voľné kapacity na umiestnenie žiakov z obce Malý Slivník v rozhodnom období. Každá z okolitých obcí nemala voľnú kapacitu tried, ale bola u nich zistená iba možnosť doplnenia žiakov do jednotlivých ročníkov.

11. Majú za to, že žalobca nepreukázal, že údajné vzdelávanie rómskych žiakov v etnicky homogénnych triedach sa uskutočňuje z dôvodu ich príslušnosti k rómskemu etniku. Zo samotného konania žalovaných jasne vyplýva snaha v prvom rade o to, aby žiaci z obce Malý Slivník boli riadne vzdelávaní, mali kde sa vzdelávať a aby mali zabezpečené všetky potreby v súvislosti s ich vzdelávacou činnosťou. V danom prípade absentuje priama príčinná súvislosť medzi vydanými rozhodnutiami žalovaných a údajným vzdelávaním rómskych detí v etnicky homogénnych triedach na ZŠ v Terňa, ktoré má zakladať ich segregáciu. Napadnutými rozhodnutiami bol iba určený spoločný školský obvod v záujme riadneho vzdelávania žiakov. V opačnom prípade, ak by nereagovali pružne na žiadosť starostu obce Malý Slivník a v súlade so zákonom neurčili spoločný školský obvod, bola by ohrozená riadna školská výchova, ako aj vzdelávací proces žiakov z obce Malý Slivník.
12. Zároveň namietali neurčitosť petitu žalobného návrhu II. uvedením všeobecného a neurčitého pojmu bez uvedenia, aké konkrétne preventívne opatrenia majú žalovaní prijať. V tomto smere poukázali aj na neurčitosť žalobného návrhu III. a IV. vrátane ich nevykonateľnosti. Neurčitosť a všeobecnosť uvedených petitov vidia v tom, že žalobca presne neurčil, čo by podľa neho mal požadovaný plán na odstránenie protiprávneho stavu obsahovať. Zároveň vzhľadom na neohraničenosť lehoty na plnenie žalobného návrhu IV. nie je jasné, kedy uplynie lehota na plnenie. Stanovenie časového horizontu na plnenie preventívnych opatrení požadované v petite je všeobecný pojem a závisí na úvahe žalovaných, ako konkrétne tento časový horizont vymedzí.
13. Súd na základe skutkových tvrdení žalobcu, popretí skutkových tvrdení žalovaných, rozhodnutiami žalovaných, správami o výchovno-vzdelávacej činnosti ZŠ s MŠ Terňa, odbornými posudkami, výsluchom svedkyne Ing. / ako aj ďalším spisovým materiálom zistil tento **skutkový stav**:
14. Všeobecne záväzným nariadením obce Terňa dodatok č. 4/2014 zo dňa 22.5.2014 bol určený školský obvod ZŠ s MŠ v Terňa pre obec Malý Slivník, a to pre žiakov s trvalým pobytom v tejto obci povinný plniť školskú dochádzku pre 5. až 9. ročník základnej školy.
15. Podaním zo dňa 17.6.2014 obec Terňa doručila žalovanému v 1. rade oznámenie, že došlo k zrušeniu školského obvodu pre žiakov s trvalým pobytom v obci Malý Slivník povinných plniť školskú dochádzku pre 1. až 4. ročník základnej školy.
16. Žalovaný v 1. rade podaním zo dňa 15.7.2014 vyzval obec Malý Slivník na oznámenie, ako plánuje obec zabezpečiť plnenie povinnej školskej dochádzky žiakov 1. až 4. ročníka od školského roku 2015/2016 vrátane uvedenia predpokladaného počtu uvedených žiakov. Zároveň žiadal od obce o poskytnutie informácií, v ktorých školách budú žiaci v 1. až 4. ročníku v školskom roku 2014/2015 plniť povinnú školskú dochádzku s uložením lehoty túto informáciu podať do 31.7.2014.
17. Zo zápisu z pracovného rokovania zo dňa 29.9.2014 (č. 1. 85) vyplýva, že sa tohto nezúčastnil starosta obce Malý Slivník, pričom žalovanému v 1. rade ani neoznámil ako zabezpečiť plnenie povinnej školskej dochádzky.
18. Až dňa 3.12.2014 doručil žalovanému v 1. rade žiadosť o zriadenie spoločného školského obvodu z dôvodu, že sa obci nepodarilo zabezpečiť povinnú školskú

dochádzku pre žiakov s trvalým pobytom v obci ani po oslovení zriaďovateľov okolitých základných škôl.

19. Žalovaný v 1. rade dňa 4.12.2014 pod č. OÚ-PO-OS1/2014/024175-9 vydal rozhodnutie, ktorým určil územie obce Malý Slivník a územie obce Terňa za spoločný školský obvod ZŠ s MŠ, Hlavná 113/68, Terňa s časovým obmedzením do ukončenia školského roka 2015/2016, t. j. do 31.8.2016.
20. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že na základe predchádzajúceho prieskumu a konzultácií s riaditeľmi škôl a ich zriaďovateľmi zistil, že základné školy v Tulčíku, Finticiach a Záhradnom nemajú priestorové ani kapacitné možnosti vytvoriť vhodné podmienky pre navýšenie celkového počtu o ďalších žiakov, pričom ZŠ v Terni aj napriek obmedzeným možnostiam je schopná zabezpečiť vzdelávanie pre žiakov, preto rozhodol o vytvorení uvedeného spoločného školského obvodu.
21. Obec Terňa v odvolaní proti uvedenému rozhodnutiu uviedla, že z verejne dostupných informácií je zrejmé, že niektoré zo škôl v regióne v minulosti bez problémov vzdelávali viac žiakov a minimálne 1 škola prijíma aj deti zo školského obvodu obce Terňa. Ako hlavný dôvod vypovedania školského obvodu pre obec Malý Slivník je prekročenie kapacity školy, ktorá z pôvodne 14 triednej vzrástla na 21 triednu. Obec Terňa sa postupnou adaptáciou priestorov bývalých jaslí usilovala tento stav zvládnuť, avšak jej možnosti sú vyčerpané. Poukázala na to, že zdržiavanie výstavby modulovej školy je neakceptovateľné a argumentácia s poukazom na nevhodnosť lokality je neprimeraná, nakoľko v tejto lokalite už vyrastá komunitné centrum. Je potrebné určiť, či je dôležitejšie vzdelávanie detí, ktoré v budúcnosti prinesie ich integráciu alebo argumentácia o nevhodnosti na to pripravenej lokality. Žalovaný v 1. rade pred predložením odvolania obce Terňa žalovanému v 2. rade konštatoval, že ZŠ s MŠ Tulčík je v školskom roku 2014/2015, ako aj v nasledujúcich rokoch kapacitne vyťažená na 100 %. Škola rekonštrukciami získala 4 triedy, ktoré sú však rozlohou veľmi malé a na vyučovanie nevhodné, preto sa využívajú iba na popoludňajšiu záujmovú činnosť. Ďalším negatívom je neexistencia dopravného spojenia medzi obcami. Pokiaľ ide o ZŠ vo Finticiach, kapacita školy je projektovaná na 9 tried a 2 odborné učebne, čo zodpovedá počtu 200 žiakov. V súčasnosti školu navštevuje 189 žiakov, z ktorých je 17 individuálne integrovaných, teda škola je kapacitne predimenzovaná. Nakoľko v školskom roku 2014/2015 pribudol väčší počet žiakov v 5. ročníku, ktorí dochádzajú zo Záhradného, bolo potrebné v uvedenom ročníku zriadiť 2 triedy, čo zhoršilo podmienky na výučbu cudzích jazykov. ZŠ v Záhradnom je projektovaná kapacitne na 4 učebne, ktoré budú pre školské roky 2014/2015, ako aj nasledujúce obdobie plne využité.
22. Pokiaľ ide o ZŠ v Terni, táto poskytuje v školskom roku 2014/2015 vzdelanie pre 305 žiakov pre zabezpečenie vyučovacieho procesu školy využíva 24 tried, z ktorých je 6 odborných učební, z obce Malý Slivník navštevuje uvedenú školu celkovo 122 žiakov, z toho na 1. stupni 76.
23. Žalovaný v 2. rade rozhodnutím zo dňa 30.4.2015 pod č. 2015-4945/20922:3-100A potvrdil rozhodnutie žalovaného v 1. rade a odvolanie obce Terňa zamietol. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že zo spisového materiálu vyplýva nepochybná snaha správneho orgánu o riešenie situácie, a to aj na základe uskutočnenia stretnutí, na ktorých sa zúčastnil zástupca úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity. Zároveň deklaroval, že bude problematike venovať zvýšenú pozornosť, aby sa dosiahla čo najrýchlejšia príprava a realizácia výstavby modulovej školy v Malom

Slivníku, čím by sa uvedený problém vyriešil. Na základe preskúmania z administratívneho spisového materiálu odvolací orgán zistil snahu prvostupňového orgánu o spoľahlivé zistenie skutkového stavu a tiež snahu o vyriešenie uvedeného problému ešte pred vydaním rozhodnutia. Zisťoval možnosti dochádzania žiakov z obce Malý Slivník v prípade vytvorenia spoločného školského obvodu s niektorou z uvedených obcí. Uviedol, že ZŠ v Tulčíku nemá kapacitné možnosti na prijatie ďalších žiakov a poukázal na neexistenciu dopravného spojenia medzi uvedenými obcami. ZŠ vo Finticiach je predimenzovaná a v obci Záhradné bude kapacitne aj v nasledujúcom období plne využitá. Ďalej zo spisovej dokumentácie vyplýva, že obec Malý Slivník oslovila aj ďalšie obce Demjata, Prešov a Sabinov, ktoré uviedli, že nemajú kapacitné možnosti na vytvorenie spoločného školského obvodu.

24. Žalovaný v 1. rade dňa 27.5.2016 pod č. OÚ-PO-OS1/2016/006217-33 vydal rozhodnutie, ktorým opakovane určil územie obce Malý Slivník a obce Terňa za spoločný školský obvod ZŠ v Terňi na dobu neurčitú. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalovaný v 1. rade inicioval pracovné stretnutie so starostom obce Malý Slivník za účelom zistenia stavu, ako obec zabezpečí plnenie povinnej školskej dochádzky detí v školskom roku 2016/2017 a nasledujúcich rokoch, ktorý ich informoval, že podal návrh na súd na vrátenie budovy obci, ktorá je podľa jeho tvrdenia majetkom obce. Zároveň ich informoval, že zo strany Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity bol vyjadrený ústny súhlas s vybudovaním ZŠ v obci, ale nedošlo k dohode pri určení lokality. Žalovaný v 1. rade preto požiadal okolité obce a základné školy v ich zriaďovateľskej pôsobnosti o poskytnutie informácie o kapacitných možnostiach základných škôl. Obec Záhradné vo svojej odpovedi uviedla, že školu navštevuje 49 žiakov, pričom kapacita je 65 s tým, že nedisponuje voľnými učebňami, iba voľnými kapacitami v rámci doplnenia počtu žiakov; obec Raslavice deklarovala projektovú kapacitu na 26 tried, voľné kapacity sú len na doplnenie na maximálne stanovený počet žiakov jednotlivých ročníkov v počte 3 žiakov; obec Tulčík uviedla, že nemá kapacitné možnosti, obec Demjata uviedla, že v budúcom školskom roku bude vyučovať v spojených ročníkoch s predpokladaným počtom žiakov 39; mesto Prešov uviedlo, že projektová kapacita základných škôl je v jeho zriaďovateľskej pôsobnosti 8 832 žiakov, v školskom roku 2016/2017 očakávajú 6 995 žiakov, a teda existujú voľné kapacity v rámci doplnenia počtu žiakov na maximálny počet jednotlivých ročníkov. Súčasne žalovaný v 1. rade pred vydaním uvedeného rozhodnutia realizoval fyzickú obhliadku ZŠ v Terňi. Pri vytvorení spoločného školského obvodu uvedených obcí vychádzal zo skutočnosti, že ide o geograficky najbližšiu obec, čo je podstatným faktorom pri zabezpečení bezpečnosti dochádzania žiakov i pri časovej záťaži najmä mladších žiakov. Vzdialenosť obcí je 2,5 km a čas trvania autobusom 7 minút. Zároveň nastavenie autobusových liniek zodpovedá časovo rozvrhu žiakov základnej školy. Okrem iného uvedená základná škola dlhodobo dosahuje priaznivé výsledky so žiakmi zo sociálne znevýhodneného prostredia. Súčasne vykonal obhliadku ZŠ v Záhradnom a zistil, že nedisponuje voľnými učebňami; ZŠ v Raslaviciach so zistením, že škola je priestorovo vyťažená, voľné triedy nemá, ale môže doplniť jednotlivé triedy do maximálneho počtu žiakov od 2 do 8. Pokiaľ ide o ZŠ v Tulčíku, je maximálna kapacita uvedenej školy 236 žiakov s tým, že pri prípadnej optimalizácii organizácie vyučovania v škole by bolo možné spájať triedy na 1. stupni, a tak získať 2 voľné učebne s celkovým počtom 50 žiakov. Vzdialenosť medzi uvedenými obcami je 9 km, toho času bez existencie priameho autobusového spojenia, preto by obec musela zabezpečiť dopravu žiakov, ako aj ich dozor. Pokiaľ ide o ZŠ v Demjate, pri zmene organizácie vyučovania by bolo možné spájať triedy na 1. stupni, a tak získať jednu voľnú učebňu v počte 25 žiakov. Medzi obcami však neexistuje priame autobusové spojenie, a preto

by obec musela zabezpečiť dopravu žiakov, ako aj ich dozor počas dopravy. Zároveň zrealizoval fyzickú obhliadku v základných školách v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Prešov, kde boli zistené voľné kapacity, avšak vážnym negatívom je vzdialenosť obce od mesta Prešov až 23 km. Autobusové linky nezodpovedajú potrebám dochádzania žiakov do školy, pretože z obce odchádzajú v skorých ranných hodinách a preprava žiakov by trvala 45 až 60 minút. Z viacerých hľadísk tak dochádzanie žiakov by bolo vysokým bezpečnostným rizikom s poukazom na ich nízky vek a nesamostatnosť. Na základe uvedeného preto dospel k záveru, že jedine ZŠ v Terni má kapacitné možnosti zabezpečiť vyučovanie všetkých do úvahy prichádzajúcich žiakov z obce Malý Slivník, pričom je časovo, aj geograficky najbližšia k obci Malý Slivník.

25. Proti uvedenému rozhodnutiu opätovne podala odvolanie obec Terňa, v ktorom namietala hodnovernosť údajov získaných pracovníkmi žalovaného v 1. rade pri pracovnom stretnutí so starostami obcí v regióne a pri ich fyzických obhliadkach základných škôl s uvedením, že ZŠ v Demjata má kapacitu 75 žiakov, pričom je nepravdivá informácia, že medzi obcami Malý Slivník a Demjata neexistuje priame autobusové spojenie s tvrdením, že minimálne 2 školské roky je nový spoj linky, ktorý prepravuje žiakov z obce Veľký Slivník do obce Demjata, pričom prechádza cez obec Malý Slivník. Pokiaľ ide o ZŠ v Tulčíku, táto má kapacitu 236 žiakov, z toho na 1. stupni je 45 žiakov. Pokiaľ ide o neexistujúce autobusové spojenie, toto je možné riešiť ústretovosťou VÚC alebo SAD Prešov. Spájaním triedy 2. a 3. ročníka ZŠ v Záhradnom by bolo možné taktiež získať novú voľnú učebňu. Naopak, v ZŠ v Terni bude potrebné otvoriť 3. triedu v MŠ v školskom roku 2016/2017, nakoľko obec má veľký záujem na zaškolení všetkých detí obyvateľov obce, pričom narastá počet matiek s ambíciou vrátiť sa do práce aj od dieťaťa mladšieho ako 3 roky. Po diagnostike školskej zrelosti žiakov zapísaných v školskom roku 2016/2017 bude mať základná škola 2 triedy 0. ročníka, čo zníži počet učební o 1 a v popoludňajšej zmene sa budú musieť vyučovať žiaci 4 tried 1. stupňa.
26. Žalovaný v 2. rade rozhodnutím zo dňa 17.8.2016 pod č. 2016-19487/32247:2-10A0 potvrdil rozhodnutie žalovaného v 1. rade so záverom, že žalovaný v 1. rade zhromaždil dostatočné množstvo podkladov pre vydanie rozhodnutia o zabezpečení povinnej školskej dochádzky žiakov obce Malý Slivník s tým, že tento sa riadil platnou právnou úpravou a vec správne posúdil. Odvolací orgán zistil, že obec Terňa v odvolaní uvádzala údaje neaktuálne a nerelevantné. Súčasne uviedol, že pedagógovia ZŠ v Terni majú dlhoročné skúsenosti s prácou s marginalizovanými skupinami žiakov, absolvovali vzdelávacie programy na inkluzívne vzdelávanie a ich kvalifikovanosť, ako aj odbornosť je nespochybniteľná. Na základe uvedeného preto dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie vychádza zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu a obsahuje predpísané náležitosti, preto rozhodnutie prvostupňového orgánu ako vecne správne potvrdil.
27. Z predložených sociálno-psychologických posudkov žalobcom vyplýva, že segregácia a nerovnaké zaobchádzanie majú vo všeobecnosti negatívny vplyv na kognitívny vývin stigmatizovaných detí vrátane rómskych. Pre segregované školy je totiž typické, že učelia vzdelávací potenciál dehumanizovaných detí podceňujú a kladú na nich príliš nízke nároky, čím sa nevytvárajú optimálne podmienky pre vývin ich kognitívnych schopností. Vo všeobecnosti možno konštatovať, že príliš nízke, ako aj príliš vysoké očakávania rodičov a učiteľov brzdia rozvoju schopností. Prípadové štúdie vo vybraných lokalitách Slovenska potvrdili, že slovenskí učelia majú na rómskych žiakov nižšie nároky ako na majoritné, a to práve z dôvodu

dehumanizovaného pohľadu na rómske etnikum, z ktorého vyplýva falošný predpoklad, že schopnosti a možnosti rómskych detí sú horšie. Ak je politika školy nastavená diskriminačne a dehumanizujúco, vyvoláva to v rómskych deťoch psychické problémy, neistotu, ako aj pochybnosti o svojej hodnote a vedie ich k zníženému sebedovetiu. Ak je však politika školy kultúrne otvorená, problémové správanie rómskych adolescentov sa vyskytuje podstatne zriedkavejšie. Podľa terénneho výskumu na takejto škole dosahujú rómski žiaci podstatne lepšie výsledky. Výskumy v SR ukázali, že na Slovensku pribúda počet segregovaných škôl v dôsledku nízkej pôrodnosti majoritnej populácie. Ak rómske etnikum majoritná populácia vníma ako podradnú rasu, potom považujú spoločné vzdelávanie s rómskymi deťmi za negatívum. Avšak pre zmiešané školy, kde rómske deti tvoria väčšinu, sa vytvára optimálne prostredie pre ich vzdelávanie. Ak zmiešané školy pristupujú k žiakom rovnocenne, predstavujú významné miesto pre osvojovanie si morálnych hodnôt a kultúrnej otvorenosti. Závermi uvedených posudkov bolo konštatované, že segregované vzdelávanie udržiava predsudky voči Rómom, zvyšuje nedôveru a nepriateľstvo medzi majoritným a rómskym etnikom, poškodzuje kognitívny a morálny vývin rómskych detí, ako aj morálny vývin majoritných detí, rómskym deťom spôsobuje psychické a emocionálne problémy a drasticky obmedzuje ďalšie vzdelávacie možnosti rómskych detí.

28. Svedkyňa **Blanka Štefánková**, riaditeľka ZŠ v Terne, uviedla, že táto do určitého času nemala zriadené popoludňajšie vyučovanie, ktoré nastalo na základe rozhodnutia obce o vytvorení 3. triedy MŠ z dôvodu zabezpečenia zaškolenia všetkých detí s trvalým pobytom v obci. Z uvedeného dôvodu potom základná škola prišla o 3 učebne 1. stupňa a došlo k vypovedaniu spoločného školského obvodu s obcou Malý Slivník pre 1. stupeň základnej školy. K zaradeniu detí z obce Malý Slivník do popoludňajšej zmeny došlo z praktických dôvodov, keďže vzhľadom na ich počet 120-130 nebolo možné zabezpečiť ich presuny na dopoludňajšie vyučovanie, nakoľko autobusovú dopravu v uvedenom čase využívajú aj iní občania obce Malý Slivník. K vytvoreniu poobedňajšej zmeny došlo až v školskom roku 2016/2017. Uviedla, že nevie uviesť, aké zastúpenie majú deti rómskeho pôvodu v škole, nakoľko takúto štatistiku nevedú s poukazom na definíciu žiaka zo sociálne znevýhodneného prostredia. Rómske deti sú zastúpené žiakmi z obce Terne, ako aj Malý Slivník, časti Furmanec. Ich základnú školu z obce Slivník s výnimkou časti Furmanec v školskom roku 2014/2015 navštevovalo 25 žiakov, v školskom roku 2015/2016 9 a teraz sú to 4 deti. Väčšina detí z obce Malý Slivník navštevuje malo-triedku v Záhradnom. Pokiaľ ide o zastúpenie detí z časti Furmanec, v roku 2014/2015 ich bolo 66, v školskom roku 2016/2017 127 a teraz je to 123. Podľa jej názoru žalovaný v 1. rade nemôže vychádzať z maximálneho počtu žiakov za predpokladu, že vyhláška ministerstva školstva SR určuje maximálny počet žiakov na triedu. V prípade, ak tento počet žiakov trieda presahuje, je škola oprávnená deti deliť. V školskom roku 2016/2017 mali 317 žiakov.
29. Ďalej uviedla, že ich škola zabezpečuje kvalitné vzdelávanie pre všetky deti. Pokiaľ boli deti z predškolského zariadenia vyhodnotené ako zrelé na nástup do 1. ročníka základnej školy, sú vzdelávané v triedach, ktoré spravidla kopírujú triedu materskej školy. Pokiaľ ide o rómske deti, tam sa ročníky 1. triedy spravidla tvoria žiakmi, ktorí boli spolužiakmi v rámci 0. ročníka. V prípade zistenia zmeny vzdelanostnej úrovne rómskeho dieťaťa na psychologického prehodnotenia sú tieto zaradené do zmiešaných tried. Ich škola aplikuje 2 varianty školského vzdelávacieho programu pre deti, ktoré boli zaškolené v predškolskom zariadení zaradením cudzieho jazyka už od 1. ročníka základnej školy a pokiaľ ide o deti navštevujúce 0. ročník, mali predmet cvičenia

správnej výslovnosti za účelom zlepšenia ich komunikačnej schopnosti v slovenskom jazyku.

30. Ďalej uviedla, že poobedňajšie vyučovanie sa stretlo nielen s nevôľou v pracovnom kolektíve, ale aj u rodičov. Menej u rodičov z obce Malý Slivník, časť Furmanec, ktorí v podstate túto situáciu uvítali, nakoľko ich deti nemuseli skoro vstávať, pokiaľ išlo o deti 0. ročníka. S väčšou nevôľou sa stretli u rodičov detí pochádzajúcich z obce Terňa, ktorí dochádzajú na aktivačné práce, a teda mali problém s umiestnením detí v doobedňajších hodinách. Zároveň nastal problém so stravovaním detí v súvislosti s ich počtom a celkovo s logistikou ich sprevádzania na dopravu. Vzhľadom na stúpajúci počet detí z časti Furmanec, obce Malý Slivník, v súvislosti s nástupom na povinnú školskú dochádzku bude v prípade neriešenia uvedenej situácie nutné realizovať výučbu v popoludňajšej zmene vo viacerých triedach 1. stupňa.
31. Otázka vzdelávania žiakov je úlohou danej obce, a preto práve starosta obce Malý Slivník by mal dôraznejšie žiadať od príslušných orgánov riešenie danej situácie pre zabezpečenie optimálneho vzdelávania detí jeho obce. Ich vzdelávanie v ZŠ v Terni nie je priestorovo optimálne a sú vylúčené z mnohých mimoškolských aktivít, ktoré sa spravidla uskutočňujú v popoludňajších hodinách.
32. Z predloženej správy ZŠ v Terni vyplýva, že v školskom roku 2016/2017 sa realizovala v popoludňajšej zmene výučba 3 tried, a to 0.A v celkovom počte 14 detí z Malého Slivníka; trieda 2.B v celkovom počte 19 detí, z toho 12 z Terne, 7 z Malého Slivníka a trieda 3.B v celkovom počte 17 žiakov, z toho 15 z Malého Slivníka a z Terne 2 deti. Z uvedeného počtu detí bolo zo sociálne znevýhodneného prostredia 44 detí. Aj z predložených správ o výchovnovzdelávacej činnosti školy vyplýva, že škola v slovenských meraniach dosiahla najlepšie výsledky za ostatných 10 rokov a pozitívne bol hodnotený fakt, že deviataci boli prijatí na stredné školy podľa svojho výberu a záujmu. Škola má stabilný počet žiakov s miernym nárastom s tým, že počet žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia je na úrovni 65 %. Kvalifikovanosť pedagogického zboru je veľmi dobrá; učitelia absolvovali rôzne formy kontinuálneho vzdelávania, neustále zvyšujú svoje kompetencie účasťou na seminároch a metodických poradách. Rozširuje vyučovanie podľa individuálnych schopností a potrieb žiakov, skupinové vyučovanie, úlohy rôznej obtiažnosti, projektové vyučovanie so zohľadnením individuálnych daností jednotlivých žiakov, využitím samostatnej práce, spontánnosti i aktivity. Pedagogické asistentky pravidelne navštevujú rodiny žiakov. Aj triedni učitelia využívajú možnosť navštíviť zákonných zástupcov doma alebo na kultúrnych vystúpeniach žiakov aspoň na základný kontakt s rodičmi, keďže ich účasť na aktívoch sa nezlepšuje tak, ako by to bolo žiaduce. Žiaci marginalizovaných komunít nedosahujú výsledky, ktoré by zodpovedali vynaloženej námahe zo strany vyučujúcich a školy. Pozitívny vplyv na riešenie počiatkových ťažkostí má prítomnosť 2 pedagogických asistentiek ovládajúcich rómsky jazyk. U žiakov 0. ročníka nie je možné očakávať, že počas 1 roka dobehnú zanedbanú školskú prípravu a vo vyšších ročníkoch je prekážkou úspešnejšieho napredovania nepravidelná školská dochádzka, nezáujem žiakov o vyučovací proces a slabá až žiadna domáca príprava. Vylučujúci sa preto orientujú na sprostredkovanie a upevnenie základného učiva v škole.
33. Žalovaný v 2. rade súdu predložil kópiu webových stránok okolitých základných škôl, z ktorých vyplýva, že okrem obce Terňa iné základné školy nemajú zriadené 0. ročník. Súčasne predložil výpisy z cestovného poriadku, z ktorých vyplýva najvhodnejšie cestovné spojenie v školskom roku 2016/2017 medzi obcou Malý Slivník a Terňa

v trvaní 3 minút na rozdiel od dopravného spojenia s obcami Raslavice, Demjata alebo Tulčík s dĺžkou trvania cesty cca 1 hodina.

34. Verejná ochrankyňa práv vo svojom stanovisku zo dňa 21.12.2018 uviedla, že po oboznámení sa s rozhodnutiami žalovaných kriticky vníma skutočnosť, že etnické a sociálne zloženie žiakov nebolo v rozhodovaní týchto orgánov vôbec vzaté do úvahy. Pokiaľ ide o priestorové možnosti, ktoré v rozhodovaní orgánov štátnej správy zohrávali tiež podstatnú úlohu, i keď nie je jej cieľom spochybňovať obsah a rozsah zisteného skutočného stavu veci, nakoľko k tomu slúži inštitút správnej žaloby, uviesť svoje poznatky k možnosti zabezpečenia plnenia povinnej školskej dochádzky z obce Malý Slivník mimo obce Terňa, a to z hľadiska priestorov na ZŠ s MŠ Tulčík. Podľa údajov dostupných na webovej stránke školy v školskom roku 2018/2019 sa v niektorých ročníkoch na 1. stupni vzdeláva 7 - 8 detí. Ak sa vychádza z najvyššieho možného počtu žiakov, tak potom maximálna kapacita na 1. stupni tejto školy je 97 žiakov, pričom súčasný stav je 36 žiakov. Maximálna kapacita na 2. stupni tejto školy je 145 žiakov, pričom súčasný stav je 69 žiakov. Z uvedeného je zrejmé, že škola disponuje voľnými kapacitami v počte 61 na 1. stupni a 76 na 2. stupni, čo dohromady činí 137 miest. Prostredníctvom mapy regionálneho školstva je nespochybniteľné, že počet žiakov tejto školy sa od školského roku 2015/2016 výrazne nezmenil. Kým v školskom roku 2015/2016 školu navštevovalo 102 žiakov, v školskom roku 2016/2017 96 žiakov, v školskom roku 2017/2018 90 žiakov a v tomto školskom roku 105 žiakov. Vychádzajúc z uvedeného výpočtu sa preto domnieva, že v čase rozhodovania orgánov štátnej správy táto škola mala vytvorené priestorové kapacity na zabezpečenie plnenia povinnej školskej dochádzky žiakov z obce Malý Slivník. Jedinou prekážkou mohlo byť preto iba neexistujúce priame dopravné spojenie, ktoré však nemožno automaticky chápať ako nedostupnosť územia obce a podľa jej názoru nemôže byť bez zisťovania možnosti dopravnej obslužnosti územia obce pádnym dôvodom pre neurčenie spoločného školského obvodu s obcou v prípade, ak reálne disponuje voľnými kapacitami, ktoré umožňujú vzdelávanie žiakov v dopoludňajších hodinách a navyše v etnicky a sociálne heterogénnom žiackom kolektíve.
35. Podľa § 2 ods. 1 zák. č. 365/2004 Z. z., dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania spočíva v zákaze diskriminácie z dôvodu pohlavia, náboženského vyznania alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia alebo z dôvodu oznámenia kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti.^{1a)}
36. Podľa § 2 ods. 2 zák. č. 365/2004 Z. z., pri dodržiavaní zásady rovnakého zaobchádzania je potrebné prihliadať aj na dobré mravy na účely rozšírenia ochrany pred diskrimináciou.
37. Podľa § 2 ods. 3 zák. č. 365/2004 Z. z., dodržiavanie zásady rovnakého zaobchádzania spočíva aj v prijímaní opatrení na ochranu pred diskrimináciou.
38. Podľa § 2a ods. 1 zák. č. 365/2004 Z. z., diskriminácia je priama diskriminácia, nepriama diskriminácia, obťažovanie, sexuálne obťažovanie a neoprávnený postih; diskriminácia je aj pokyn na diskrimináciu a nabádanie na diskrimináciu.

39. Podľa § 2a ods. 2 zák. č. 365/2004 Z. z., priama diskriminácia je konanie alebo opomenutie, pri ktorom sa s osobou zaobchádza menej priaznivo, ako sa zaobchádza, zaobchádzalo alebo by sa mohlo zaobchádzať s inou osobou v porovnateľnej situácii.
40. Podľa § 2a ods. 3 zák. č. 365/2004 Z. z., nepriama diskriminácia je navonok neutrálny predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax, ktoré znevýhodňujú alebo by mohli znevýhodňovať osobu v porovnaní s inou osobou; nepriama diskriminácia nie je, ak takéto predpis, rozhodnutie, pokyn alebo prax sú objektívne odôvodnené sledovaním oprávneného záujmu a sú primerané a nevyhnutné na dosiahnutie takeého záujmu.
41. Podľa § 11 ods. 1 zák. č. 365/2004 Z. z., konanie vo veciach súvisiacich s porušením zásady rovnakého zaobchádzania sa začína na návrh osoby, ktorá namieta, že jej právo bolo dotknuté porušením zásady rovnakého zaobchádzania (ďalej len „žalobca“). Žalobca je povinný v návrhu označiť osobu, o ktorej tvrdí, že porušila zásadu rovnakého zaobchádzania (ďalej len „žalovaný“).
42. Podľa § 11 ods. 2 zák. č. 365/2004 Z. z., žalovaný je povinný preukázať, že neporušil zásadu rovnakého zaobchádzania, ak žalobca oznámi súdu skutočnosti, z ktorých možno dôvodne usudzovať, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo.
43. Podľa § 5 ods. 1 zák. č. 365/2004 Z. z., v súlade so zásadou rovnakého zaobchádzania sa v sociálnom zabezpečení, zdravotnej starostlivosti, pri poskytovaní tovarov a služieb a vo vzdelávaní zakazuje diskriminácia osôb z dôvodov podľa **§ 2 ods. 1**.
44. Podľa § 5 ods. 2 zák. č. 365/2004 Z. z., zásada rovnakého zaobchádzania podľa odseku 1 sa uplatňuje len v spojení s právami osôb ustanovenými osobitnými zákonmi v oblastiach prístupu a poskytovania a) sociálnej pomoci, sociálneho poistenia, starobného dôchodkového sporenia, doplnkového dôchodkového sporenia, štátnej sociálnej podpory⁴⁾ a sociálnych výhod, b) zdravotnej starostlivosti,⁵⁾ c) vzdelávania,⁶⁾ d) tovarov a služieb vrátane bývania, ktoré sú poskytované verejnosti právnickými osobami a fyzickými osobami-podnikateľmi.⁷⁾
45. Podľa § 8a ods. 1 zák. č. 365/2004 Z. z., diskriminácia nie je prijatie dočasných vyrovnávacích opatrení orgánmi verejnej správy alebo inými právnickými osobami smerujúcich k odstráneniu znevýhodnení vyplývajúcich z dôvodov rasového alebo etnického pôvodu, príslušnosti k národnostnej menšine alebo etnickej skupine, rodu alebo pohlavia, veku alebo zdravotného postihnutia, ktorých cieľom je zabezpečiť rovnosť príležitostí v praxi. Dočasnými vyrovnávacími opatreniami sú najmä opatrenia a) zamerané na odstránenie sociálneho alebo ekonomického znevýhodnenia, ktorými sú nadmerne postihnutí príslušníci znevýhodnených skupín, b) spočívajúce v podporovaní záujmu príslušníkov znevýhodnených skupín o zamestnanie, vzdelávanie, kultúru, zdravotnú starostlivosť a služby, c) smerujúce k vytváraniu rovnosti v prístupe k zamestnaniu, vzdelávaniu, zdravotnej starostlivosti a bývaniu, a to najmä prostredníctvom cielených prípravných programov pre príslušníkov znevýhodnených skupín alebo prostredníctvom šírenia informácií o týchto programoch alebo o možnostiach uchádzať sa o pracovné miesta alebo miesta v systéme vzdelávania.
46. Podľa § 9a zák. č. 365/2004 Z. z., ak by porušením zásady rovnakého zaobchádzania mohli byť dotknuté práva, právom chránené záujmy alebo slobody väčšieho alebo neurčitého počtu osôb alebo ak by takýmto porušením mohol byť inak vážne ohrozený verejný záujem, patrí právo domáhať sa ochrany práva na rovnaké zaobchádzanie aj

- právnickej osobe podľa **§ 10 ods. 1**. Táto osoba sa môže domáhať najmä určenia, že bola porušená zásada rovnakého zaobchádzania, aby ten, kto nedodržel zásadu rovnakého zaobchádzania, upustil od svojho konania, a ak je to možné, napravil protiprávny stav.
47. Podľa § 29 ods. 7 zák. č. 245/2008 Z. z., do nultého ročníka môže byť zaradené dieťa len s informovaným súhlasom zákonného zástupcu dieťaťa. Takéto dieťa začína plniť povinnú školskú dochádzku v nultom ročníku.
48. Podľa § 29 ods. 8 zák. č. 245/2008 Z. z., najnižší počet žiakov v triede základnej školy je a) osem žiakov v triede nultého ročníka; šesť žiakov v triede nultého ročníka v neplnoorganizovanej základnej škole, b) 12 žiakov v triede, v ktorej sú žiaci viacerých ročníkov prvého stupňa základnej školy, c) 11 žiakov v triede prvého ročníka, d) 13 žiakov v triede druhého až štvrtého ročníka, e) 15 žiakov v triede piateho až deviatego ročníka.
49. Podľa § 19 ods. 4 zák. č. 245/2008 Z. z., ak dieťa po dovŕšení šiesteho roku veku nedosiahlo školskú spôsobilosť, riaditeľ školy rozhodne¹⁹⁾ o odklade začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky dieťaťa o jeden školský rok alebo o zaradení dieťaťa do nultého ročníka základnej školy, a to vždy na žiadosť zákonného zástupcu. Súčasťou žiadosti zákonného zástupcu je odporúčenie všeobecného lekára pre deti a dorast a odporúčenie príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie. Riaditeľ školy môže rozhodnúť o odklade začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky dieťaťa alebo o jeho zaradení do nultého ročníka aj na návrh materskej školy, ktorú dieťa navštevuje, a na základe predchádzajúceho odporúčenia zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, a to vždy s informovaným súhlasom zákonného zástupcu. Zákonný zástupca má právo rozhodnúť o tom, či dieťa s odloženou školskou dochádzkou bude navštevovať materskú školu alebo nultý ročník.
50. Podľa § 19 ods. 5 zák. č. 245/2008 Z. z., ak sa u žiaka prvého ročníka základnej školy, ktorý nemal odložený začiatok povinnej školskej dochádzky a neabsolvoval nultý ročník základnej školy, v prvom polroku prvého ročníka dodatočne zistí, že nedosiahol školskú spôsobilosť, môže riaditeľ školy za podmienok podľa odseku 4 rozhodnúť o dodatočnom odložení plnenia povinnej školskej dochádzky alebo o jeho zaradení do nultého ročníka. Zákonný zástupca má právo rozhodnúť o tom, či dieťa s dodatočne odloženou školskou dochádzkou bude navštevovať materskú školu alebo nultý ročník.
51. Podľa § 19 ods. 6 zák. č. 245/2008 Z. z., nultý ročník základnej školy je určený pre deti, ktoré k 1. septembru dosiahli fyzický vek šesť rokov, nedosiahli školskú spôsobilosť, pochádzajú zo sociálne znevýhodneného prostredia a vzhľadom na sociálne prostredie nie je u nich predpoklad zvládnutia vzdelávacieho programu prvého ročníka základnej školy.
52. Podľa § 19 ods. 7 zák. č. 245/2008 Z. z., ak dieťa ani po odložení začiatku povinnej školskej dochádzky alebo po dodatočnom odložení plnenia povinnej školskej dochádzky nedosiahlo školskú spôsobilosť, najneskôr však 1. septembra, ktorý nasleduje po dni, v ktorom dieťa dovŕšilo ôsmy rok veku, bude zaradené do prvého ročníka alebo so súhlasom zákonného zástupcu do nultého ročníka základnej školy.
53. Diskriminácia je také konanie, keď sa v tej istej situácii zaobchádza s jedným človekom, resp. skupinou ľudí inak než s iným človekom alebo skupinou ľudí na základe jeho odlišnosti napr. rasového alebo etnického pôvodu, pričom rozhodovanie o tom, či došlo alebo nedošlo ku diskriminácii sa uskutočňuje na základe toho, či

existuje príčinná súvislosť medzi znevýhodnením a použitím kritéria pre rozlišovanie. Diskrimináciou je tiež každé neopodstatnené nerovnaké zaobchádzanie s ľuďmi zo strany štátu, právnických alebo fyzických osôb, ktorí majú isté právomoci alebo sa pohybujú v prostredí, kde sú ľudia jeden od druhého istým spôsobom závislí. Diskriminácia môže mať množstvo najrozmanitejších dôvodov od rasového alebo etnického pôvodu, národnosti, vierovyznania, sociálneho pôvodu, rodového pohlavia a pod., ako aj ďalšie dôvody vyplývajúce z akéhokoľvek predsudku (fyzické defekty, poruchy výslovnosti a pod.).

54. Každý človek je priradovaný na základe určitých kritérií i k menšine a tým sa dostáva voči väčšine do nevýhodného postavenia. Na základe iných kritérií môže však byť vnímaný ako príslušník spoločenskej väčšiny a v tomto postavení má vedomú či podvedomú snahu brániť svoje výhody na úkor menšiny a jej snahy o rovnaké zaobchádzanie vníma ako ohrozenie svojho postavenia. Diskriminačné správanie býva najčastejšie spojené s diskrimináciou menšín alebo slabších bez dostatočnej spoločenskej podpory. Absencia kritiky či pomenovania diskriminačného správania je podmienkou jeho pretrvávania či stupňovania diskriminácie.
55. Z ust. § 11 ods. 2 antidiskriminačného zákona vyplýva, že dôkazné bremeno v sporoch týkajúcich sa porušenia zásady rovnakého zaobchádzania nezaťažuje len a výlučne žalovanú stranu, ale aj žalobcu. Žalobca musí prioritne uniesť dôkazné bremeno týkajúce sa skutočností, z ktorých možno odvodiť, že došlo k priamej alebo nepriamej diskriminácii. Musí tvrdiť a predložiť také dôkazy, z ktorých možno dôvodne usúdiť, že k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania došlo. Súčasne musí tvrdiť, že pohnútkou diskriminačného konania je odlišnosť, napr. rasa či etnická príslušnosť. Až následne sa presúva dôkazné bremeno na žalovanú stranu, ktorá má právo preukazovať svoje tvrdenia, že neporušila zásadu rovnakého zaobchádzania (uznesenie ÚS SR pod sp. zn. IV. ÚS 6/09 z 30.4.2009).
56. Podľa žalobcu došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania rozhodnutiami žalovaných v 1. a 2. rade vytvorením spoločného školského dôvodu obcí Malý Slivník a Terňa, ktoré mali za následok vyčlenenie rómskych detí do popoludňajšej zmeny, čo predstavuje ich rasovú segregáciu, ktorá má nevyhnutne za následok poskytovanie výchovy a vzdelávania za objektívne nižších kvalitatívnych podmienok vyplývajúcich na nedostatočný všestranný rozvoj osobnosti žiakov, ako aj nedostatočnú socializáciu a integráciu do spoločnosti. Okrem iného vzdelávanie rómskych detí na popoludňajšej zmene má negatívny dopad aj zo širšieho psycho-sociálneho hľadiska. Deti, ktoré sú vzdelávané na popoludňajšej zmene nemôžu participovať na mimoškolských aktivitách, ktoré sú podstatné pre zlepšovanie vzdelávacích výsledkov dieťaťa, na čo boli štátne orgány SR upozornené aj v aktuálnej správe z monitorovacej návštevy komisára Rady Európy pre ľudské práva. Zároveň nadmerne vysoké percento rómskych žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia vzdelávaných na ZŠ v Terni (na úrovni cca 65 %) v porovnaní s okolitými školami výrazne sťažujú ich inklúziu s deťmi z majority a v konečnom dôsledku spôsobuje, že ZŠ v Terni mala v čase rozhodovania žalovaných a doposiaľ aj na doobedňajšej zmene zriadené etnicky a sociálne homogénne triedy, ktoré sú navštevované žiakmi zo sociálne znevýhodneného prostredia, čo predstavuje tiež porušenie zásady rovnakého zaobchádzania.
57. Žalovaní neprijali žiadne účinné opatrenia na odstránenie tohto stavu a naopak rozhodli o spoločnom školskom bode, čím umožnili, aby sa rómske deti z obce Malý Slivník naďalej vzdelávali na ZŠ v Terni v etnicky homogénnych triedach, dokonca aj na popoludňajšej zmene. Žalovaný v 1. rade síce oslovil okolité základné školy

s cieľom zistiť ich kapacitné možnosti, avšak nepostupoval s dôkladnou starostlivosťou, pokiaľ sa uspokojil len s písomnými odpoveďami bez hlbšieho zisťovania reálneho stavu. Podľa názoru žalobcu pre možné existujúce kapacitné obmedzenia a súčasne etnické a sociálnej zloženie žiakov na školách v regióne môže byť nepochybne účelné uzavrieť dohodu o spoločnom školskom obvode aj s 2 či viacerými školami zároveň a zabezpečiť vzdelávanie rómskych detí z Malého Svidníka vo viacerých školách v okolí s cieľom podporovať ich etnickú a sociálnu rôznorodosť. Za týmto účelom majú povinnosť v prípade potreby zabezpečiť aj účinnú školskú dopravu.

58. V zmysle čl. 2 ods. 2 Ústavy SR štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.
59. Z ust. § 8 zák. 596/2003 Z. z. (zákon o štátnej správe v školstve a školskej samospráve), v znení účinnom ku dňu rozhodnutí žalovaných o vytvorení spoločného školského obvodu vyplýva, že obec svojim všeobecne záväzným nariadením určí školský obvod základnej školy zriadenej obcou. Ak obec základnú školu nezriadi, môže sa dohodnúť so susednými obcami na spoločnom školskom obvode základnej školy. Ak takáto dohoda sa neuzatvorí a bude ohrozené plnenie povinnej školskej dochádzky žiakov, o spoločnom školskom obvode základnej školy rozhodne okresný úrad v sídle kraja.
60. Podľa názoru súdu prvej inštancie ust. § 8 zák. č. 596/2003 Z. z. neumožňuje orgánom štátnej správy prijať rozhodnutie o vytvorení viacerých školských obvodov obce, ktorá nemá zriadenú základnú školu s okolitými obcami podľa návrhu žalobcu v súvislosti s prijatím účinných opatrení proti segregácii rómskych detí z obce Malý Slivník.
61. Vychádzajúc z obsahu predmetných rozhodnutí tieto boli vydané za účelom zabezpečenia povinnej školskej dochádzky žiakov z Malého Slivníka, ktorej plnenie bolo ohrozené zrušením spoločného školského obvodu základnej školy zriadenej obcou Terňa pre žiakov s trvalým pobytom v obci Malý Slivník povinných plniť školskú dochádzku v 1. až 4. ročníku základnej školy, a to neexistenciou základnej školy v obci Malý Slivník a nedosiahnutím dohody obce so susednými obcami o spoločnom školskom obvode. Uvedené rozhodnutia orgánov štátnej správy nie je možné považovať za diskriminačné a prijaté v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania pre príslušnosť k rómskemu etniku, keďže sa netýkali iba detí vykonávajúcich povinnú školskú dochádzku s trvalým pobytom v segregovanej časti obce Malý Slivník obývanej rómskou komunitou, ale všetkých detí obce, ktoré mali vykonávať povinnú školskú dochádzku na 1. stupni základnej školy v rozhodnom období.
62. Z obsahu rozhodnutí žalovaných vyplýva, že bolo realizované podrobné šetrenie priestorových kapacít, ako aj dopravnej obslužnosti základných škôl nachádzajúcich sa v okolitých obciach s konštatovaním, že tieto nedisponovali priestorovými kapacitami na umiestnenie všetkých detí z obce Malý Slivník vykonávajúcich povinnú školskú dochádzku na 1. stupni vrátane neexistencie priameho dopravného spojenia (ZŠ v obci Tulčák). Jedinou možnosťou by bolo ich umiestnenie na základné školy v zriaďovateľskej pôsobnosti mesta Prešov, ktoré ako jediné disponovali voľnými kapacitami, avšak vzhľadom na vzdialenosť obce do mesta až 23 km, dĺžku prepravy 45 až 60 minút s nutnosťou ďalšej prepravy prostredníctvom MHD bola táto možnosť posúdená ako vysoké bezpečnostné riziko. Vzhľadom na nízky vek žiakov a ich nesamostatnosť by bolo nevyhnutné zabezpečiť pri doprave dozor, a preto bolo

dochádzanie do základných škôl mesta Prešov z časového, bezpečnostného, ako aj geografického hľadiska vyhodnotené ako nevhodné.

63. V danom prípade neobstojí ani tvrdenie verejnej ochrankyne práv o možnosti vytvorenia spoločného školského obvodu obce Malý Slivník s obcou Tulčík ako zriaďovateľom základnej školy s materskou školou, ktorá má disponovať voľnými kapacitami na 1. stupni v celkovom počte 61. Keďže len v školskom roku 2014/2015 na 1. stupni navštevovalo z obce Malý Slivník ZŠ v Terni 76 detí (č. 1. 97), je nesporné, že uvedená škola nedisponovala voľnými kapacitami na umiestnenie všetkých detí vykonávajúcich povinnú školskú dochádzku na 1. stupni z obce Malý Slivník, ktorých počet v nasledujúcom období narastal s poukazom na zvýšenú pôrodnosť rómskej populácie (výpoveď svedkyne riaditeľky ZŠ Terňa). Okrem iného by vytvorenie spoločného školského obvodu s uvedenou obcou bolo vylúčené z dôvodu nezriadenia 0. ročníka na základnej škole v jej zriaďovateľskej pôsobnosti. Taktiež z webových stránok základných škôl susedných obcí okrem ZŠ s MŠ v Terni vyplýva, že nemajú zriadený 0. ročník.
64. V zmysle ust. § 19 ods. 5 zák. č. 245/2008 Z. z. je 0. ročník určený pre deti, ktoré k 1.9. dosiahli fyzicky vek 6 rokov, nedosiahli školskú spôsobilosť, pochádzajú zo sociálne znevýhodneného prostredia a vzhľadom na sociálne prostredie nie u nich predpoklad zvládnutia vzdelávacieho programu 1. ročníka základnej školy.
65. Pri zriadení 0. ročníka škola postupuje podľa § 29 ods. 7, 8 a § 19 ods. 4 až 7 zák. č. 245/2008 Z. z. a metodického pokynu Ministerstva školstva SR č. 600/2002-43 k zavedeniu 0. ročníkov.
66. V zmysle čl. 1 ods. 1 uvedeného metodického pokynu 0. ročník základnej školy zriaďuje riaditeľ školy po prerokovaní so zriaďovateľom školy.
67. Keďže zriadenie 0. ročníkov na základných školách nie je vynútiteľné zo strany orgánov štátnej správy (žalovaní v 1. a 2. rade), potom s poukazom na možnosť vytvorenia jedného spoločného školského obvodu základnej školy v zriaďovateľskej pôsobnosti okolitých obcí tak nemali vytvorené podmienky pre rozhodnutie o spoločnom školskom obvode s obcou Malý Slivník pre 1. stupeň základnej školy.
68. V súlade s princípom zákazu diskriminácie a segregácie v zmysle ust. § 107 zák. č. 245/2008 Z. z. sa deti alebo žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia zaraďujú do triedy materskej, základnej alebo strednej školy spolu s ostatnými deťmi a žiakmi. Toto neplatí, ak ide o zaradenie žiaka zo sociálneho znevýhodneného prostredia, ktorý je zaradený do 0. ročníka základnej školy s informovaným súhlasom zákonného zástupcu. Na základe uvedeného, potom možno prijať jednoznačný záver, že samotný právny predpis vylučuje porušenie zásady rovnakého zaobchádzania ako prejavu diskriminácie vytvorením 0. ročníkov výlučne deťmi zo sociálne znevýhodneného prostredia.
69. Potom neobstojí tvrdenie žalobcu, že následkom rozhodnutí žalovaných rómski žiaci boli v prípade 0. ročníkov vzdelávaní v etnicky a sociálne homogénnych triedach.
70. Okrem iného posudzovanie školskej spôsobilosti dieťaťa vrátane jeho zariadenia do 0. ročníka nie je v pôsobnosti orgánov štátnej správy, ale riaditeľa školy na základe odporúčania Centra poradensko-pedagogicko-psychologických služieb. Školská nespôsobilosť rómskych detí na zaradenie do 1. ročníka základnej školy po dosiahnutí

zákonom stanoveného fyzického veku je spravidla dôsledkom neabsolvovania úplnej predškolskej prípravy, ktoré opätovne nie je vynútiteľné orgánmi štátnej správy okrem posledného ročníka v rámci tzv. predprimárneho vzdelávania, ale výlučne závisí na rozhodnutí zákonného zástupcu, či dieťa do predškolského zariadenia umiestni alebo nie.

71. Vykonaným dokazovaním zároveň nebolo preukázané tvrdenie žalobcu, že už v čase podania žaloby bolo na ZŠ v Terňi zriadené popoludňajšie vyučovanie, na ktorom boli výlučne vzdelávaní rómski žiaci z Malého Slivníka.
72. Z výpovede riaditeľky ZŠ v Terňi vyplynulo, že popoludňajšie vzdelávanie bolo na základnej škole zriadené až v školskom roku 2016/2017 z dôvodu rozhodnutia obce o zriadení 3. triedy materskej školy za účelom zabezpečenia predškolskej prípravy čo najväčšieho počtu detí s trvalým pobytom v obci. V školskom roku 2016/2017 prebiehalo vyučovanie v popoludňajšej zmene v 3 triedach 0.A, 2.B a 3.B (č. 1. 325), na ktorej boli vzdelávaní ako žiaci Malého Slivníka, tak aj žiaci z obce Terňa.
73. Podľa názoru súdu prvej inštancie samotná skutočnosť, že na škole existujú triedy s prevahou rómskych žiakov nenapĺňa znaky diskriminácie. O diskrimináciu by išlo vtedy, ak by sa preukázalo, že rómski žiaci sú vzdelávaní v týchto triedach z dôvodu ich príslušnosti k rómskemu etniku. Väčšinové zastúpenie rómskych detí je dané aj prevahou rómskej populácie v obci Malý Slivník. Z uvedeného vyplýva, že aj v prípade výstavby modulovej školy navrhovanej ako účinné opatrenie na zabránenie vzniku „segregovanej“ ZŠ v Terňi by táto v prevažnej miere bola navštevovaná rómskymi žiakmi obce Malý Slivník práve s poukazom na prevahu rómskeho obyvateľstva.
74. Podľa názoru súdu prvej inštancie žiadnymi opatreniami patriacimi do kompetencie žalovaných nie je možné priamym zásahom štátu ovplyvniť etnické zloženie obyvateľstva danej lokality a zároveň garantovať etnickú rôznorodosť školy. Žalovaní ako orgány štátnej správy nie sú oprávnení zasahovať do organizácie vzdelávacieho procesu, ktorá je výlučne v kompetencii riaditeľa školy. Z uvedeného dôvodu potom nemôžu ovplyvniť ani etnickú rôznorodosť jednotlivých tried.
75. Z výpovede riaditeľky ZŠ v Terňi vyplynulo, že 1. ročník v prípade zaškolených detí kopíruje triedy materskej školy a v prípade nezaškolených detí triedy 0. ročníka. Ich zaradenie do zmiešaných tried vylúčené nie je, ale až na základe odborného psychologického posúdenia o dosiahnutí požadovanej vzdelanostnej úrovni. K zaradeniu detí z Malého Slivníka do vyučovania v popoludňajšej zmene uviedla, že išlo o rozhodnutie z praktických dôvodov s poukazom na počet detí z Malého Slivníka prepravovaných prímestskou dopravou na základnú školu. Keďže ranné dopravné spojenia využívajú aj iní občania obce Malý Slivník, nebolo možné zabezpečiť prepravu všetkých detí na dopoludňajšie vyučovanie, a preto časť detí z obce je vzdelávaná na poobedňajšej zmene.
76. Pokiaľ žalobca pre posúdenie, či dochádza k segregácii vo vzdelávaní poukázal na viacero rozhodnutí Európskeho súdu pre ľudské práva, tieto podľa názoru súdu prvej inštancie nie sú aplikovateľné pre účely právneho posúdenia, či rozhodnutiami žalovaných ako orgánov štátnej správy o určení spoločného školského obvodu došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania. Uvedené rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva sa totižto týkali umiestňovania rómskych detí do špeciálnych škôl, prípadne špeciálnych tried z dôvodu neznalosti úradného jazyka, čo nie je daný prípad.

77. Na základe výsledkov vykonaného dokazovania tak súd dospel k jednoznačnému záveru o nedôvodnosti podanej žaloby neunesením dôkazného bremena tvrdenia, že rozhodnutiami žalovaných o vytvorení spoločného školského obvodu došlo k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania. Žalobca nepreukázal, že by žalovaní uvedenými rozhodnutiami znevýhodňovali alebo by mohli znevýhodňovať rómskych žiakov v porovnaní s nerómskymi. Na základe uvedeného, preto súd žalobu ako nedôvodnú zamietol.
78. Súd v danom prípade vyhodnotil ako nedôvodnú námietku žalovaných o nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu v predmetnom konaní, ktorá nesporne vyplýva z ust. § 9a a § 10 zák. č. 365/2004 Z. z. z dôvodu, že popísaným konaním žalovaných mohlo dôjsť k porušeniu zásady rovnakého zaobchádzania neurčitého počtu rómskych detí.
79. Zároveň ako nedôvodnú posúdil námietku nedostatku právomoci súdu prejednávať predmetný spor, keďže zákonnosť rozhodnutí správnych orgánov je možné posúdiť iba v rámci právnej úpravy správneho súdnictva.
80. Keďže predmetom súdneho konania nebolo preskúmavanie zákonnosti rozhodnutí štátnych orgánov, ale antidiskriminačný spor o porušení zásady rovnakého zaobchádzania v zmysle ust. § 9 a § 9a zák. č. 365/2004 Z. z., a preto právomoc všeobecných súdov SR, je v tomto prípade daná ust. § 307 a nasl. CSP.
81. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.
82. Podľa § 257 CSP, výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa.
83. Podľa § 257 CSP výnimočne súd náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Z komentárov k predmetnému ustanoveniu vyplýva, že účelom ust. § 257 CSP je umožniť súdu zmierniť dôsledky právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania zavedením moderačného práva. Toto ustanovenie je výrazom skutočnosti, že tam, kde zákon nemôže byť natoľko kazuistický, aby postihol celú rozmanitosť života, sa právo dotvára sudcovským výkladom v medziach ustanovených všeobecnými podmienkami uvedenými v zákone, za splnenia ktorých môže dôjsť rozhodnutím súdu k inému záveru o náhrade trov konania, než by plynul z použitia všeobecných zásad náhrady trov konania. V sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje predovšetkým zásadou úspechu v konaní (§ 255 CSP). Aplikácia ust. § 257 CSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú síce naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania podľa § 255 CSP, avšak súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov konania celkom alebo z časti neprizná.
84. K dôvodnom hodným osobitného zreteľa môže dôjsť vo vzťahu k určitým druhom konania alebo určitej procesnej situácie. Tento dôvod je teda daný charakterom tohto konania alebo charakterom procesnej situácie. Dôvody hodné osobitného zreteľa sa môžu týkať aj sociálnej situácie účastníkov konania.
85. Je nesporné, že žalobca je občianskym združením, ktorého cieľom je presadzovať dodržiavanie občianskych, ľudských práv a základných slobôd v SR a rozvíjať ich plnú realizáciu v súlade s ratifikovanými medzinárodnými dohovormi na ochranu

ľudských práv a slobôd. V rámci svojej činnosti sa špecializuje na ochranu práv menšín a venuje sa problematike diskriminácie rómskej etnickej menšiny. Nevyvíja podnikateľskú činnosť, z ktorej by tvoril zisk, ale jeho príjmy sú tvorené účelovo viazanými finančnými prostriedkami v podobe dotácií, grantov a darov rôznych nadácií a právnických osôb, a to na konkrétne aktivity uvádzané v projektoch určené na verejnoprospešnú činnosť. S poukazom na postavenie žalobcu ako občianskeho združenia na ochranu práv menšín mal súd prvej inštancie za to, že ide o taký dôvod hodný osobitného zreteľa, ktorý odôvodňuje aplikáciu ust. § 257 CSP pre rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania.

86. Na základe uvedeného, preto súd vo vzťahu žalobcu a žalovaných nárok na náhradu trov konania sporovým stranám nepriznal.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Prešov.

Podľa § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku. Ak žalovaný nesplní povinnosť uloženú týmto rozsudkom, môže žalobca podať návrh na vykonanie exekúcie podľa exekučného poriadku.

V Prešove, dňa 27. februára 2019

JUDr. Diana Vlčková
sudkyňa

Za správnosť vyhotovenia: